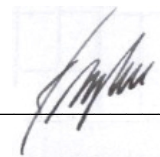

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет електроніки та комп'ютерних технологій
Кафедра системного проектування

Затверджено

На засіданні кафедри СП
факультету електроніки та комп'ютерних
технологій
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни
«Хмарні та туманні технології»,
що викладається в межах ОПП «Комп'ютерні науки та
інформаційні технології» першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти для здобувачів з спеціальності
122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»

Назва дисципліни	Хмарні та туманні технології
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Драгоманова, 50
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет електроніки та комп'ютерних технологій, кафедра системного проектування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	12 Інформаційні технології, 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології
Викладачі дисципліни	Огірко Ігор Васильович, професор Шувар Роман Ярославович, доцент
Контактна інформація викладачів	igor.ogirko@lnu.edu.ua, https://electronics.lnu.edu.ua/employee/ohirko-i-v roman.shuvar@lnu.edu.ua, https://electronics.lnu.edu.ua/employee/shuvar-rya-2
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекційних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через MS Teams або систему електронного навчання Moodle. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://moodle.elct.lnu.edu.ua/course/view.php?id=104
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Хмарні та туманні технології» є нормативною дисципліною з спеціальності 122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології для освітньої програми «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб оволодіти базовими поняттями, пов'язаними з організацією та використанням хмарних та туманних технологій, управлінні ресурсами віддалених розподілених систем, використанням технологій розподілених обчислень. Тому у дисципліні представлено як огляд базових понять та інструментів хмарних і туманних технологій, так і засобів, які потрібні для вирішення типових завдань при використанні, налаштуванні та управлінні хмарними сервісами, розробки програм та програмних інтерфейсів для хмарних додатків.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної дисципліни «Хмарні та туманні технології» є оволодіння базовими поняттями, теоретичними знаннями та практичними навичками використання хмарних та туманних технологій в різних галузях людської діяльності, а також налаштування сервісів хмарних обчислень, проектуванні корпоративних хмарних систем та розробки програм для роботи у хмарних середовищах.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Технології WEB, GRID, CLOUD для гарантоздатних ІТ-інфраструктур [Текст] / За ред. В.С. Харченка, А.В. Горбенка (ред.). – Харків: Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ». – 2013. – 868 с. 2. Облачные технологии. Теория и практика. Монахов Д.Н., Монахов Н.В., Прончев Г.Б., Кузьменков Д.А. — М.: МАКС Пресс, 2013. — 128 с. — ISBN 978-5-317-04400-8. 3. Самсонов, В. В. Методи та засоби Інтернет-технологій : навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. В. Самсонов, А. Л. Єрохін. - Х. : Компанія СМІТ, 2008. - 264 с. 4. Таненбаум Э., Ван-Стеен М. Распределенные системы. Принципы и парадигмы – Спб. : Питер, 2003. – 877 с. 5. Gillam, Lee. Cloud Computing: Principles, Systems and

	Applications / Nick Antonopoulos, Lee Gillam. — L.: Springer, 2010. — 379 p. — (Computer Communications and Networks). — ISBN 9781849962407. 6. Google App Engine [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: https://cloud.google.com/appengine/. 7. Heroku [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: https://devcenter.heroku.com/. 8. Mark Vilkins. Learning Amazon Web Services (AWS): A Hands-On Guide to the Fundamentals of AWS Cloud 1st Edition. 9. Michael Crump, Chris Pietschmann, Vahe Minasyan. The Developer’s Guide to Azure. Microsoft Press, A division of Microsoft Corporation One Microsoft Way, Redmond, Washington 98052-6399. 10. Сенько А. Работа с BigData в облаках. Обработка и хранение данных с примерами из Microsoft Azure и AWS. — СПб.: Питер, 2019. — 448 с.: ил. — (Серия «Для профессионалов») 11. Машнин Т. Google App Engine Java и Google Web Toolkit. Разработка Web-приложений. / Т. Машнин. – СПб.: Изд-во: БХВ-Петербург, 2014. – 352 с. Додаткова література: 1. Облачные вычисления: обзор и рекомендации. Общая среда облачных вычислений - Рекомендации Национального Института Стандартов и Технологий (США), NIST, USA, 2007. 2. Биков В.Ю. Хмарна комп'ютерно-технологічна платформа відкритої освіти та відповідний розвиток організаційно-технологічної будови ІТ підрозділів навчальних закладів / В.Ю. Биков // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. – № 1. – с. 81-98. 3. Листопад Н.І. Модели функционирования "облачной" компьютерной системы / Н.И. Листопад, Е.В. Олизарович. – Доклады БГУИР. – №3 (65). – 2012. – С. 23-29. Інтернет ресурси: 1. https://www.google.com/intl/ru_ua/docs/about/ 2. https://www.microsoft.com/uk-ua/microsoft-365/buy/compare-all-microsoft-365-products?tab=1&rtc=1 3. https://aws.amazon.com/free/?nc1=h_ls&all-free-tier.sort-by=item.additionalFields.SortRank&all-free-tier.sort-order=asc 4. https://azure.microsoft.com/ 5. https://cloud.google.com/appengine 6. https://hadoop.apache.org/
Обсяг курсу	90 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 16 годин практичних робіт та 42 години самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: - знати основні поняття і термінологію хмарних та туманних технологій, області застосування хмарних технологій, основні принципи хмарних обчислень, принципи і методи розробки додатків для хмарних систем із використанням різних платформ, інфраструктуру хмарних сервісів; - вміти розгортати та адмініструвати додатки у хмарних середовищах, оцінювати ефективність застосування тих чи

	інших хмарних рішень, володіти навичками програмування інтерфейсів та додатків для хмарних та розподілених систем.
Ключові слова	Хмарні технології, cloud computing, fog computing, big data, розподілені системи, хмара, віртуалізація.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	Див. СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Екзамен в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Комп'ютерні інформаційні мережі», «Об'єктно-орієнтоване програмування», «Крос-платформне програмування».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, практичні роботи, обговорення, дискусія.
Необхідне обладнання	Мультимедіа, платформа Moodle, комп'ютерне програмне забезпечення
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться упродовж семестру за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за такими видами робіт з наступним співвідношенням: - практичні роботи: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50 (8 практичних робіт). - контрольні заміри (2 модулі): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 50. Загалом упродовж семестру 100 балів. Оцінки за практичні заняття розподіляються наступним чином: виконання практичних завдань – 60 %, відповіді на запитання викладача по темі заняття – 40 %. Контрольні заміри проводяться у формі тестових завдань по 25 балів за кожний модуль. Академічна доброчесність: Очікується, що практичні та контрольні роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування

	мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до контрольних робіт	Перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань певних тем до контрольних робіт розміщені на веб-сторінці курсу (система електронного навчання Moodle: https://moodle.elct.lnu.edu.ua/course/view.php?id=104).
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в Інтернеті	Завдання (лабораторна/практична робота), год	Термін виконання
1	Вступ. Основи застосування хмарних технологій та сервісів. Приклади застосування сучасних хмарних систем та сервісів.	Лекція	1, 2, 3	Огляд надавачів хмарних сервісів. Основні моделі надання хмарних послуг та їх реалізація.	3 тиж. семестру
2	Основні класи хмарних систем. Види та варіанти хмарних систем. IAAS, PAAS, SAAS, їх основні властивості та приклади.	Лекція	1, 2, 3, 4		
3	Мережі CDN. Поштові служби. Сховища даних: DropBOX, Google Drive, Microsoft OneDrive. Офісні системи: Google Docs, Microsoft Office 365 та ін.	Лекція	2	Хмарні сервіси Google та Microsoft. Робота з Google Docs/Google Drive, Microsoft 365 Online/One Drive.	5 тиж. семестру
4	Особливості проектування застосунків з використанням хмарних технологій. Огляд та застосування технологій хмарних обчислень.	Лекція	2, 4		
5	Принципи побудови продуктивних обчислювальних кластерів в хмарних системах. Основи функціонування центрів обробки даних (ЦОД).	Лекція	1, 4, 5	Реєстрація та налаштування сервісу хмарних обчислень Google App Engine (безкоштовна пробна версія).	7 тиж. семестру
6	Робота з Google App Engine. Огляд, характеристики та використання.	Лекція	6, 11		
7	Огляд API Blobstore (Google App Engine). Приклади реалізації хмарних сервісів.	Лекція	6, 11	Реалізація взаємодії з хмарним сервісом на основі API Blobstore.	9 тиж. семестру
8	Microsoft Azure. Основні характеристики, властивості і призначення. Огляд сервісів платформи.	Лекція	5, 9, 10		
9	Amazon AWS (EC2, S3, RDS). Призначення, можливості, огляд хмарних сервісів.	Лекція	8, 10	Amazon AWS. Знайомство та налаштування. Реєстрація та адміністрування	11 тиж. семестру

				сервісу хмарних обчислень Heroku.	
10	Хмарна платформа Heroku. Особливості взаємодії, відмінності і спільні риси з рішеннями Amazon, Google, Microsoft.	Лекція	1, 7		
11	REST API у хмарних сервісах. Використання REST в системі Heroku.	Лекція	1, 7	Приклади використання REST API у хмарних сервісах.	13 тиж. семестру
12	Огляд та основні характеристики Hadoop. Області застосування Hadoop. Hadoop MapReduce.	Лекція	4, 6, 10		
13	Docker – основні компоненти та принцип роботи. Використання Docker в розробці хмарних веб-сервісів.	Лекція	1, 2	Створення та запуск web-додатків у середовищі Docker. DockerHub.	16 тиж. семестру
14	Засоби розробки програмного забезпечення в хмарних системах. Огляд поширених мов програмування та приклади їх використання.		2, 3		
15	Cloud deployment. Приклади деплоюменту в хмарні системи.		1, 2, 7	Створення Application Programming Interface для хмарного додатку. Взаємодія з базою даних MongoDB.	16 тиж. семестру
16	Використання NoSQL баз даних у хмарних сервісах. Redis – огляд, особливості та застосування.		1		